

Nr 222.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1943 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1943/44 till statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkt 35) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 2,400,000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 294, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 21 maj 1943, dels föreslagit riksdagen att till Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. för budgetåret 1943/44 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2,700,000 kronor, dels ock framlagt förslag om ifrågavarande medels användning.

Ett anslag med samma rubricering har tidigare, sedan åtskilliga år tillbaka, varit uppfört under tolfte huvudtiteln. För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats ett förslagsanslag av 2,200,000 kronor.

Riksförsäkringsanstalten har i skrivelse den 31 augusti 1942 uppskattat medelsbehovet under nästa budgetår till 1,800,000 kronor.

Departementschefen har anfört följande.

Vad först beträffar kostnaderna enligt kungörelsen den 30 juni 1942, nr 678, torde desamma i överensstämmelse med riksförsäkringsanstaltens förslag kunna uppskattas till 1,100,000 kronor.

Övriga från förevarande anslag utgående ersättningar hava av riksförsäkringsanstalten uppskattats till 700,000 kronor, därvid emellertid dyrtidstillägg enligt förordningen den 19 december 1941 (nr 942; ändrad 244/1942) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. — vilken förordning gäller från och med den 1 januari 1942 till och med den 31 december 1943 — blott beräknats för senare halvåret 1943. I proposition denna dag, nr 293, har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt förslag till förordning angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m., avsedd att gälla från och med den 1 januari 1944 till och med den 31 december 1945. Enligt detta förslag skulle här ifrågavarande dyrtidstillägg höjas från 15 procent till 20 procent. Vid bifall härtill torde de från anslaget utgående ersättningar, som icke gäldas enligt kungörelsen den 30 juni 1942, nr 678, bära uppskattas till i runt tal 1,600,000 kronor.

Det totala medelsbehovet skulle alltså bliva (1,100,000 + 1,600,000) 2,700,000 kronor.

I nyssnämnda proposition har förutsatts, att riksdagens medgivande skulle inhämtas för Kungl. Maj:t att åt personer, som i anledning av olycksfall eller sjukdom, som inträffat efter 1941 års ingång, äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt någon av förordningarna om olycksfalls- och yrkes-sjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller åt fångar m. fl., för tiden den 1 januari 1944—den 31 december 1945 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppgå till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1,764 kronor — höjts med 40 procent. Dyligt medgivande torde här böra begäras.

Jag får vidare erinra, att enligt det förslag till förordning angående dyrtidstillägg, som framlagts i nyssnämnda proposition, för tiden 1 januari 1944—31 december 1945 dyrtidstillägg skulle enligt vissa grunder utgå å de ersättningar, som gäldas 1) enligt förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, 2) enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) angående höjning av ersättning, som utgår enligt nyssnämnda förordning, 3) enligt förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, och 4) enligt förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig. Dessa dyrtidstillägg torde böra få bestridas, såvitt fråga är om dyrtidstillägg å ersättningar, som utgå enligt de under 1)—3) angivna författningarna, från förslagsanslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, samt, såvitt fråga är om dyrtidstillägg å ersättningar, som utgå enligt förordningen den 1 juni 1923 (nr 138), från förslagsanslaget till ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—19 års världskrig. Riksdagens medgivande i ämnet torde böra utverkas. Sistnämnda två anslag, som tidigare anvisats under tolfte huvudtiteln, hava för nästa budgetår anvisats under fjärde huvudtiteln. De dyrtidstillägg, som enligt nu gällande bestämmelser utgå å ifrågavarande ersättningar, bestridas från respektive, under tolfte huvudtiteln uppförda anslag.

I förevarande sammanhang har jag funnit mig böra anmäla, att jag, därest riksdagen icke har något att däremot erinra, har för avsikt föreslå, att olycksfallsförsäkringen för elever vid anstalter för yrkesutbildning — i anledning av ett förslag från kanslern för rikets universitet — utökas att omfatta elever vid, bl. a., de högre kurserna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, de medicinska fakulteterna vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, de matematisk-naturvetenskapliga sektionerna av filosofiska fakulteterna vid nyssnämnda universitet samt matematisk-naturvetenskapliga avdelningen vid Stockholms högskola, dock endast vad beträffar institutionerna i de kemiska, fysiska, biologiska och geologiska ämnena, tandläkarinstitutet, tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola, farmaceutiska institutet, skogshögskolan och lantbrukshögskolan.

Utskottet.

Under erinran om, att andra lagutskottet tillstyrkt Kungl. Maj:ts i propositionen nr 293 framlagda förslag om dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts här ifrågavarande förslag, hemställa,

att riksdagen må

I) medgiva

a) att Kungl. Maj:t åt personer, som i anledning av olycksfall eller sjukdom, som inträffat efter 1941 års ingång, äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl., må för tiden från och med den 1 januari 1944 till och med den 31 december 1945 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppgå till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1,764 kronor — höjts med 40 procent;

b) att dyrtidstillägg enligt av Kungl. Maj:t i propositionen nr 293 föreslagna grunder må för tiden 1 januari—30 juni 1944 bestridas — såvitt fråga är om dyrtidstillägg å ersättning, som gäldas enligt förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) angående höjning av ersättning, som utgår enligt nämnda förordning, och enligt förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från förslagsanslaget till Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, och — såvitt fråga är om dyrtidstillägg å ersättning, som utgår enligt förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig — från förslagsanslaget till Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—19 års världskrig;

II) till Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2,700,000 kronor.

Stockholm den 18 juni 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.